

Arbetsmarknadsdepartementet
Enheten för arbetsrätt och
arbetsmiljö

LOs yttrande gällande Längre liv, längre arbetsliv – förlängd rätt att kvarstå i anställningen SOU 2025 70

Sammanfattning av LOs ståndpunkter

- LO anser att de förändringar som utlovades när riktåldern infördes inte har genomförts. Därför anser LO att riktåldern bör avskaffas eller i grunden omstöpas.
- Oaktat LOs ställningstagande om riktåldern tillstyrker LO att las-åldern kopplas till riktåldern.
- LO anser den föreslagna lagtexten under alla omständigheter bör förtydligas.
- LO föreslår att det ska framgå direkt ur lagtexten vad las-åldern är för de olika årskullarna.

LOs ståndpunkter

De, för LO, viktigaste förändringar som utlovades när riktåldern infördes har inte infriats. LO anser därmed att införandet av riktåldern gjorts under falska förutsättningar och inte är legitim. LO anser att riktåldern måste dras tillbaka.

Oaktat LOs ställningstaganden vad gäller riktåldern som sådan tillstyrker LO förslaget om att koppla den så kallade las-åldern till riktåldern med följande invändningar.

Utredningen föreslår att las-åldern kopplas till riktåldern genom att följande text tillförs andra stycket 32 a § LAS:

“Med las-ålder avses riktåldern för pension beräknad och fastställd enligt 2 kap. 10 a–d §§ socialförsäkringsbalken, med ett tillägg av två år.”

I författningskommentaren framgår att “Las-åldern är knuten till en persons födelseår. Det innebär att en person med las-ålder 70 år, beräknad på det sätt som anges i detta stycke, behåller den las-åldern även om personen väljer att arbeta kvar och las-åldern sedan höjs ytterligare under personens yrkesverksamma tid.”

LO anser att utredningens föreslagna lagförslag inte tillräckligt tydligt avspeglar vad som avses. Ur lagtexten bör det tydligare framgå att las-åldern är kopplad till varje årskull och inte generell för hela arbetsmarknaden. Riktåldern bestäms för varje årskull, sex år innan den inträffar. Las-åldern ska, enligt förslaget, vara riktåldern plus 2 år. Detta innebär att när riktåldern höjs, får detta en effekt på las-åldern med en fördröjning på åtta år. Med andra ord, dröjer det åtta år innan den första kullen får ett längre anställningsskydd till följd av en ändring av riktåldern.

Den ordalydelse av 32 a § 2 st. som utredningen föreslår kan tolkas som att las-åldern inte bestäms per kull, och därmed inte är knuten till en specifik persons födelseår, utan ändras för hela arbetsmarknaden när den ändras för en specifik årskull. Med anledning av att det, vid varje given ändring av riktåldern, kommer finnas åtta årskullar med kvarlevande anställningsskydd som löper ut tidigare än den nya las-ålder som följer av den ändrade riktåldern, finns det en uppenbar risk för missförstånd, för en inte oansenlig mängd arbetstagare. LO anser att det inte är tillfredställande att arbetstagare i yrkeslivets slutskede riskerar att vara under en felaktig uppfattning om hur länge de omfattas av anställningsskydd.

Arbetsrätten skiljer sig åt från många rättsområden genom att den stora majoriteten av människor som tillämpar den inte är utbildade jurister. De allra flesta av LOs förbundsmedlemmar, och deras arbetsgivare, har inte för vana att tolka lagtext, slå upp olika rättskällor, och själva göra bedömningar om innehållet i gällande rätt. På grund av detta anser LO att det bör framgå tydligt av lagtexten vid vilken ålder en persons anställningsskydd upphör.

LO föreslår därför att det skrivs ut direkt i lagtexten vilken las-ålder som gäller för vilken årskull där en riktålder har fastställts.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Johan Lindholm

Tobias Sjöqvist
Handläggare